

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**KÖY OKULLARINDAN TAŞINAN ÖĞRENCİLERLE
TAŞINMAYAN ÖĞRENCİLERİN BAŞARILARI**

Ömer ÖZMEN

DENİZLİ 2025

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**KÖY OKULLARINDAN TAŞINAN ÖĞRENCİLERLE
TAŞINMAYAN ÖĞRENCİLERİN BAŞARILARI**

Ömer ÖZMEN

Danışman

Dr. Gökhan TUZCU

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, proje yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu proje çalışmasında; proje içindeki tüm bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu projenin herhangi bir bölümünü bu üniversitede ya da başka bir üniversitede başka bir tezsiz yüksek lisans projesi olarak sunmadığımı beyan ederim.

Ömer ÖZMEN

TEŞEKKÜR

Hocam ve danıŐmanım Gökhan TUZCU'ya çok teşekkür ederim. Bizleri “eğitim ekonomisi ve planlaması” bilim dalıyla O tanıştırdı. O olmasaydı, böyle bir bilim dalının varlığından haberimiz bile olmayacaktı. Doğal olarak bu dalda eğitim görme, araştırma yapma ve tez yazma olanağına kavuŐamayacaktık. Dr. Tuzcu, bizlere, eğitimin çok farklı bir boyutunu görme olanağı sağladı. Çok teşekkür ediyorum.

Sevgili eŐim Dilek ÖZMEN'e, sevgili kızlarım Elif Havva ve Cemre AyŐe'ye, sevgili oğlum Kerem Alp'e, sevgili annem Havva ÖZMEN ve değerli babam Cavit ÖZMEN'e minnet ve Őükranlarını arz ederim.

Ömer ÖZMEN

ÖZET

Köy Okullarından Taşınan Öğrencilerle Taşınmayan Öğrencilerin Başarıları

ÖZMEN, Ömer

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Yönetimi Bilim Dalı

Proje Danışmanı: Dr. Gökhan TUZCU

Ocak 2025, 49 sayfa

Bu araştırmada, taşıma merkezi okullarda eğitim gören, taşıma kapsamında olan ve olmayan diğer öğrencilerin okul (akademik) başarıları karşılaştırılmıştır. Araştırma betimsel tarama modelinde yapılmıştır. Taşınmalı 387, diğer 884 öğrenci olmak üzere toplam 1.271 öğrencinin sınav notları, altı temel branş dersinden ve üç yıllık süreli olmak üzere karşılaştırılmıştır. Bir başka okula taşınan (taşıma merkezi okullarda eğitim gören) öğrencilerin akademik puan ortalamaları, diğer öğrencilerin akademik puan ortalamalarından daha düşüktür. Bir başka okula taşınan (taşıma kapsamındaki okullarda eğitim gören) öğrencilerin Türkçe, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler / T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi, İngilizce ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi akademik başarıları, diğer öğrencilerden (taşınmayan, okulun bulunduğu yerde ikamet eden öğrencilerden) daha düşüktür. Taşınan öğrenciler ile taşınmayan öğrencilerin matematik dersi akademik başarıları arasında istatistiki olarak fark yoktur.

Taşınan öğrencilerin akademik başarılarının düşük olmasının birçok nedeni olmakla birlikte, en önemlilerinin şunlar olduğu söylenebilir: Sabah evden erken çıkmaları ve okul çıkışı evlerine geç dönmeleri ve bu arada yorulmaları, sabah uykusuzluğu, aile kontrolünden uzak olmaları, kırsal kesimde yaşamaları nedeniyle ailelerine tarım işlerinde yardım etmeleri vb. Taşınmalı öğrencilerin akademik başarılarını arttırmaya yönelik çalışmaların yapılması önerilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Taşınmalı eğitim, Akademik başarı, Eğitim planlaması.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU	iii
ETİK BEYANNAMESİ	iv
TEŞEKKÜR	v
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ	ix
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Problem Cümlesi	2
1.1.2. Alt Problemler	2
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Varsayımlar.....	4
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Tanımlar	4
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Taşımali Eğitim Uygulaması.....	6
2.2. Dünya’da Taşımali Eğitim Uygulaması.....	6
2.3. Türkiye’de Taşımali Eğitim Uygulaması.....	8
2.4. Taşıma Merkezi Okullarda İstenen Özellikler	10
2.5. Eğitim Öğretim Açısından Beklenen Faydalar	11
2.5.1. Ekonomik Açıdan Beklenen Faydalar	12
2.5.2. Taşıma Merkezi Okulların Özellikleri	13
2.5.3. Öğrencisi Taşınacak Okulların Özellikleri	13
2.6. Taşımali Eğitim Uygulamasına Yöneltilen Eleştiriler	14
2.7. Akademik Başarı	15
2.8. İlgili Araştırmalar	16
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM	20
3.1. Araştırmanın Modeli	20
3.2. Evren ve Örneklem.....	20

3.3. Veri Toplama Aracı	21
3.4. Verilerin Toplanması	21
3.5. Verilerin Çözümlemesi	22
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR	23
4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular.....	23
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	23
4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	25
4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	26
4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	27
4.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	28
4.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular	29
4.1.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	30
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA VE ÖNERİLER	32
5.1. Tartışma ve Sonuç	32
5.2. Öneriler	33
KAYNAKÇA	34
EKLER	38
Ek 1. İzin Onayları	38
ÖZGEÇMİŞ	40

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1. Öğrencilerin Değerlendirmeye Alınan Verilerinin Dağılımı	21
Tablo 4.1. Taşıma Merkezinde Eğitim Gören Taşıma Kapsamında Yer Alan Ve Almayan Öğrencilerin Akademik Başarıları Ortalamaları	24
Tablo 4.2. Taşıma Merkezinde Eğitim Gören Taşıma Kapsamında Yer Alan Ve Almayan Öğrencilerin Türkçe Dersi Akademik Başarıları Karşılaştırması (t testi)	25
Tablo 4.3. Taşıma Merkezinde Eğitim Gören Taşıma Kapsamında Yer Alan ve Almayan Öğrencilerin Fen Bilimleri Dersi Akademik Başarıları Karşılaştırması (t testi)	26
Tablo 4.4. Taşıma Merkezinde Eğitim Gören Taşıma Kapsamında Yer Alan ve Almayan Öğrencilerin Matematik Dersi Akademik Başarıları Karşılaştırması (t testi)	27
Tablo 4.5. Taşıma Merkezinde Eğitim Gören Taşıma Kapsamında Yer Alan ve Almayan Öğrencilerin Sosyal Bilgiler / TC İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Akademik Başarıları Karşılaştırması (t testi)	28
Tablo 4.6. Taşıma Merkezinde Eğitim Gören Taşıma Kapsamında Yer Alan ve Almayan Öğrencilerin İngilizce Dersi Akademik Başarıları Karşılaştırması (t testi)	29
Tablo 4.7. Taşıma Merkezinde Eğitim Gören Taşıma Kapsamında Yer Alan ve Almayan Öğrencilerin DİKAB Dersi Akademik Başarıları Karşılaştırması (t testi)	30

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Taşınmalı eğitim, nüfusu az ve dağınık yerleşim yerlerindeki (köylerdeki) öğrencilerin, yakın uzaklıktaki başka bir okula (taşınma merkezi okul) taşınarak eğitim görmesidir. Nüfusu az olan köylerde, öğrencilerin sayısı “birleştirilmiş sınıf” olarak eğitime devam edilmesine olanak tanımamaktadır. Taşınmalı eğitim modeliyle bu öğrencilerin eğitime erişimi sağlanmaktadır. Bu eğitim modeli, Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de uygulanmaktadır. Ancak bu model, beraberinde pek çok olumsuz durum da getirmektedir. Bu olumsuzluklardan biri, taşınan öğrencilerin akademik (okul) başarılarının, taşınmayan öğrencilerin akademik (okul) başarılarından düşük olmasıdır.

Bu araştırmada, küçük köylerde yaşayan ve yakın bir yerde bulunan başka bir okula taşınarak eğitim gören öğrencilerin okul (akademik) başarıları ile taşınmayan (okulun bulunduğu yerde ikamet eden) öğrencilerin okul (akademik) başarıları ortaya konulmuştur.

Bu bölümde, problem durumu, problem ve alt problemler, amaç, önem, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Toplumların temel ve öncelikli kaynağı nüfustur ve insan sermayesine yapılan yatırım en önemli yatırımı temsil eder. Eğitim kurumları, örgün eğitim ve öğretim girişimleri yoluyla bireyler üzerinde doğrudan bir etki yaratırken, aynı zamanda toplumsal yapılar üzerinde de dolaylı bir etki yaratmaktadır. Devlet aygıtları, eğitim kurumlarının toplumun gereksinimlerine yanıt vermesini ve eğitim süreçlerinin kamu refahına elverişli bir biçimde yürütülmesini sağlamakla yükümlüdür (Nartgün ve Dilekçi, 2016, s.538). Bu yükümlülük, eğitim hakkını, eğitim hizmetlerinin sağlanmasını ve tüm yurttaşlar için erişilebilir olması gereken eğitim hizmetinin genel kalitesini kapsamaktadır. Eğitim hakkının toplumun her üyesine tanınması, tarihsel olarak son derece kademeli bir süreç olmuştur. Başlangıçta, savaşçılar ve din adamları, kayıtlı tarihteki ilk okur-yazar bireyleri oluşturmuştur. Daha sonra, eğitim sistemi soyluları ve varlıklı gençleri kapsayacak şekilde genişlerken, işçi sınıfına sunulan eğitim fırsatları büyük ölçüde el becerilerinin kazanılmasıyla sınırlı kalmıştır. Tarımla uğraşan kişiler için eğitim deneyimleri ağırlıklı olarak aile ortamlarıyla sınırlandırılmıştır.

Eğitimin özgün biçimiyle tüm toplumsal kesimler için gerekli olduğu düşüncesi XIX. yüzyılda iyice belirginleşmeye başlamıştır (Karlı, 2006, s.155). Taşınmalı eğitim alanındaki lisansüstü tezleri bütüncül bir yaklaşımla inceleyen sınırlı sayıda analitik çalışma (Çetinkaya ve Üzümcü, 2021; Eskiçi ve Küçükkarış, 2022; Candaş, Güneştekin, Korkmaz, Kurt, Sevinçkan ve Ulupınar, 2023 vb) bulunmaktadır. Bununla birlikte, bir başka okula taşınan öğrencilerin akademik başarıları ile taşınmayan (taşınmalı eğitim sistemine dahil olmayan) öğrencilerin başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin araştırma eksikliği bulunmaktadır. Bu çalışma, bu eksikliği gidermeyi ve alana katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

1.1.1. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi; “Köy okullarından taşınan öğrencilerle taşınmayan öğrencilerin başarıları nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir.

1.1.2. Alt Problemler

Araştırmanın alt problemleri şunlardır:

1. Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin akademik başarıları ortalamaları nasıldır?
2. Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin, Türkçe dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
3. Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin, Fen bilimleri dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
4. Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin, Matematik dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
5. Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin, Sosyal Bilgiler / TC İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
6. Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin, İngilizce dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
7. Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmayla, 2024-2025 öğretim yılında, Denizli ilinde, köy okullarından ortaokul düzeyinde taşınan öğrenciler ile taşınmayan öğrencilerin okul başarılarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

T.C. Anayasasının 42. maddesinde ifade edildiği üzere “Hiç kimse eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz”. Eğitim hakkı, en temel insan haklarından birini oluşturur. Bu ilkenin bilincinde olan devletler, eğitim için önemli miktarda mali kaynak ayırmakta ve her bireyin titiz bir eğitim deneyimi yaşamasını garanti altına almak için çeşitli yöntemler uygulamaktadır. Türkiye’de nüfusu çok az olan çok sayıda yerleşim yeri (köy) bulunmaktadır. Göç nedeniyle bu yerleşim yerlerindeki öğrenci nüfusu zaman içinde azalmış, bu da eğitim kurumlarının kapanmasına ya da birleştirilmiş sınıf uygulamasına yol açmıştır. Bu yörelerde ikamet eden öğrencilerin nitelikli eğitim almalarını ve eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla, alternatif yöntemler düşünülmüş ve 1989-1990 eğitim-öğretim yılından itibaren, dünyada olduğu gibi Türkiye’de de taşınmalı ilköğretim başlatılmıştır. Bu bağlamda, düşük nüfuslu ve dağınık yerleşim birimlerindeki ilkokul öğrencileri, akademik çalışmalarını için sistematik olarak her gün merkezi bir eğitim tesisine taşınmaktadır. İki ilde 305 öğrenciden oluşan ilk grupla başlayan taşınmalı ilköğretim uygulaması, yaklaşık bir buçuk milyon öğrenciyi kapsayan ve genel eğitim bütçesinin yaklaşık % 2,6’sını temsil eden bir çerçeveye dönüşmüştür. Bu çerçeve, özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin, yaygın eğitim programlarına katılanların ve ortaöğretime devam edenlerin günlük taşınmasını da kapsayacak şekilde genişlemiştir (Polatlı, 2023, s.13).

Bu çalışmada, özellikle konu, hedefler, metodolojiler ve içerik gibi yönlerle ilgili olarak lisansüstü tez araştırmalarındaki hakim eğilimleri tespit etmek amacıyla, taşınmalı eğitim uygulaması ve ilgili süreçlerle ilgili mevcut literatür incelemesinin yanında alanda taşıma merkezi okullarda öğrencilerin gören taşınmalı ve normal öğrencilerin akademik başarılarının karşılaştırılması yapılmıştır. Tanımlanmış bir akademik alandaki bilimsel araştırmaların analizi, söz konusu alana ilişkin kapsamlı bir perspektifin ortaya konması açısından son derece önemlidir.

1.4. Varsayımlar

Araştırmanın varsayımları şunlardır:

- Araştırmaya katılan öğrenciler, görüşme sorularına gerçek yanıtlar vermişlerdir.
- Okulların kayıtlarından elde edilen veriler, gerçeği yansıtmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Denizli ilinde, merkezi konumdaki bir okula taşınan ve taşınmayan ortaokul öğrencileri ile sınırlıdır.
- Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu ve akademik başarı puanları kullanılmıştır.

1.6. Tanımlar

Birleştirilmiş Sınıf: İlkokullarda bir derslik içinde bir öğretmen tarafından eğitim verilen birden fazla sınıf anlamına gelmektedir (MEB Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği, 2014).

Gelir: Emek karşılığı alınan ücret-maaş, toprak kirası, sermaye geliri, girişimci gelirlerinden biri ya da bir kaçıdır (Tuzcu, 2021, s.137).

Gider (Harcama): Kişi ya da işletmenin mal ve hizmet üretme ve varolan çalışmalarını sürdürebilmesi için para vb değerlerini kullanmasıdır (Tuzcu, 2021, s.137).

Taşıma Merkezi: Taşıma kapsamındaki öğrencilerin eğitim gördüğü ve Milli Eğitim Bakanlığına ait okul ya da kurumdur (MEB Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği, 2014).

Taşınmalı Eğitim Uygulaması: Az nüfuslu ve dağınık yerleşim yerlerinde (köylerde) yaşayan ilköğretim çağındaki çocukların, birleştirilmiş sınıflarda eğitim görmelerini önlemek ve daha nitelikli eğitim almalarını sağlamak amacıyla günübirlik olarak minibüslerle (dolmuşlarla) merkez okullara taşındığı ve zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılmasıyla birlikte kapsamının da genişlediği bir uygulamadır (Recepoglu, 2016, s.124).

Taşımali Öğrenci: Taşımali eğitim uygulaması kapsamında yemek ve taşıma hizmetinden yararlanan öğrenci ya da kursiyerdir (MEB Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği, 2014).

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, taşıma yoluyla eğitim gören ve görmeyen öğrencilerin okul başarılarına ilişkin alanyazına ve bu konuda daha önceki yıllarda yapılmış olan araştırmalara kısaca yer verilmiştir.

2.1. Taşınmalı Eğitim Uygulaması

Eğitime eşit erişimi teşvik etmeye yönelik mevcut çabalara rağmen, mevcut uygulamalardaki eksiklikler, tüm öğrencilere eşit fırsatlar sağlamak için yeni çözümlerin araştırılmasını gerektirmiştir. Bu durum, özellikle eğitim kaynaklarından mahrum olan, okula erişimi sınırlı olan bölgelerde ikamet eden veya küçük ve dağınık topluluklarda birleştirilmiş sınıflarda eğitim gören öğrenciler için önemlidir (Küçüköğlü ve Küçüköğlü, 2006, s.11-12). Mevcut amaç, seyrek nüfuslu ve dağınık topluluklarda ikamet eden ilkokul çağındaki öğrencilerin, belirlenen merkezlerdeki ilköğretim tesislerine günlük olarak taşınarak eğitim ve öğretim görmelerini sağlamaktır (Taşınmalı İlköğretim Yönetmeliği, 1994). Taşınmalı sistem, refah devletinin kurulması ve eğitime evrensel erişimin sağlanması çerçevesinde devletin vatandaşlarına karşı sorumluluğunu vurgulaması açısından önem taşımaktadır (Koçak, 2002, s.159).

2.2. Dünya’da Taşınmalı Eğitim Uygulaması

Taşınmalı eğitim, birçok ülkede eğitim alanındaki zorlukların üstesinden gelmek için bir araç olarak görülmektedir. Bu yaklaşım, her ülkenin kendine özgü kaynaklarına, iklimine ve coğrafyasına göre uyarlanmaktadır (Ağırkaya, 2010: 20; Memek, 2014: 26). 1970'lerde Yeni Zelanda, kırsal bölgelere erken çocukluk eğitimi sağlama sorununu ele almak amacıyla taşınmalı okul öncesi eğitim birimleri kurmuştur. Şu anda Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren dokuz birim bulunmaktadır ve her birinde kırsal bölgeleri haftalık olarak ziyaret eden iki okul öncesi öğretmeni görev yapmaktadır (Kennedy, 1990). Bu alandaki kayda değer girişimlerden biri de Avustralya'nın Orta Queensland bölgesinde, Queensland eyalet eğitim bakanı tarafından belirlenen alanlarda, özellikle de kırsal bölgelerde uygulanan 'Taşınabilir Sınıf Projesi'dir. Avustralya Okullar Komisyonu da projeye mali destek sağlamaktadır. Nüfusuna oranla çok geniş bir coğrafyaya sahip olmasıyla bilinen Avustralya, kırsal ve uzak bölgelerde yaşayan ailelere

ev sahipliği yapıyor. Bu nedenle Taşınabilir Sınıf projesi bu ailelerin çocuklarına eğitim sağlamayı amaçlamaktadır. Bu girişim, kamyon kasalarının sınıflara dönüştürülmesini ve en az 10 çocuğun eğitim almasını içermektedir. Her bir sınıf kamyonunda bir idareci ve bir öğretmen olmak üzere iki kişi görev yapmaktadır. Avustralya'da 1978'den beri uygulanan bu program dokuz bölgede faaliyet göstermekte ve uzak toplulukların eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere merkezi komiteler tarafından koordine edilmektedir (Recepoğlu, 2006, s.71).

Denisova L.'nin 1990 yılında Rusya'daki kırsal okullar üzerine yaptığı çalışma, bu eğitim kurumlarında hem personel hem de öğrenci nüfusunun az olmasının yarattığı önemli zorluğun altını çizmiştir. Çalışmada, kentsel alanlara göçün köy sayısının azalmasına yol açması nedeniyle, bu kırsal alanlardaki okulların varlığının nüfusun daha da azalmasını önlemede önemli bir rol oynadığı belirtilmiştir. Çalışmada ayrıca, uzak kırsal bölgelere öğretmen bulma ve atamada büyük güçlükler yaşandığı vurgulanmıştır (Altunsaray, 1996, s.30).

Dünyadaki çeşitli uluslar arasında Amerika Birleşik Devletleri, eğitim alanında oldukça güçlü yerel yönetimlere sahip olmasıyla dikkat çekmektedir. Her eyaletin eğitim yasalarında belirtildiği üzere, belirlenen bölgelerdeki eğitim için kamu katılımı, gözetimi ve mali sorumluluğu diğer ülkelere göre önemli ölçüde daha belirgindir. Sonuç olarak, Amerika Birleşik Devletleri'nde her köy, kasaba ve şehir için kendi özelliklerine göre uyarlanmış farklı ve özel bir eğitim sistemi bulunmaktadır. Altunsaray'a (1996, s.21) göre, eğitim yetkilileri, devlet düzenlemelerine bağlı kaldıkları ve belirlenen standartları korudukları sürece, kendi sistemleri içinde farklı eğitim yeniliklerini deneme özerkliğine sahiptir. Buna kendi coğrafi bölgelerinde eğitim müfredatlarının geliştirilmesi ve uygulanması da dahildir. Aşağıda, Amerika Birleşik Devletleri'nde taşınabilir eğitimin uygulanmasına ilişkin yürütülen araştırma örnekleri yer almaktadır.

1982 yılında Pittsburgh Üniversitesi Irk Ayrımcılığına Karşı Yardım Merkezi, 'Pennsylvania'da Ulaşım Kuralları, Gelenekleri ve Yasalarının Yasal Dayanağı' başlıklı ampirik bir araştırma gerçekleştirmiştir. Bu araştırmadan elde edilen bulgular, öğrenci taşımacılığı için tahsis edilen mali kaynakların ağırlıklı olarak ülke içindeki kamu fonlarından sağlandığını göstermektedir. Ayrıca, birçok eyalette öğrenci taşımacılığı hizmetlerinin başlatılmasının Birleşik Okul Bölgeleri Yasası'nın kabul edilmesiyle aynı döneme denk geldiği; ancak eğitim kurumlarında ırk ayrımcılığı politikalarının yargı tarafından iptal edilmesinin ardından kayda değer bir gelişme yaşanmadığı belirtilmektedir. Toplanan veriler, eyalet içindeki öğrenci taşımacılığının 372 sayılı

Kanun'un hükümlerine uygun olup olmadığını veya ırk ayrımını ortadan kaldırmayı amaçlayıp amaçlamadığını açıklığa kavuşturamamakta; ayrıca, taşımacılığın öğrenci güvenliği ve konforu, akademik katılım veya diğer faaliyetler ve seyahat süreleri üzerindeki etkilerini ele almamaktadır (Yılmaz, 1998).

Zars (1998) tarafından yürütülen araştırmada, Amerika Birleşik Devletleri'nde taşınmalı eğitim sistemi olarak da adlandırılan genişleyen okul otobüsü sistemi tanımlanmaktadır. Bu araştırma çerçevesinde, okul servisi sistemine ilişkin mevcut araştırmaların önemli ölçüde eksik olduğu ifade edilmekte ve yürütülen iki çalışmada, otobüs yolculuğunun çocukların zamanına el konulması olarak algılanabileceği belirtilmekte ve otobüslerde geçirilen aşırı sürenin öğrenciler arasında azalan akademik performans, daha az sağlam bir fiziksel yapı, azalan sosyal katılım ve zararlı çalışma alışkanlıkları ile ilişkili olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır. Otobüs taşımacılığının sonuçlarını daha iyi anlamak ve kırsal bölgelerde yeni eğitim kurumlarının kapatılması, sürdürülmesi ya da kurulmasına ilişkin kararların daha bilinçli bir şekilde alınmasını kolaylaştırmak amacıyla, araştırmayı yönlendirecek üç temel soru formüle edilmiştir: Uzun otobüs yolculuklarının (her yöne 30 dakikayı aşan süre) öğrencilerin akademik performansı üzerindeki etkisi nedir? Uzun otobüs yolculuklarının aileler üzerindeki yansımaları nelerdir? Uzun otobüs yolculuklarının eğitim bölgeleri için gerçek mali sonuçları nelerdir? Araştırma, otobüse binme deneyiminin sadece çocukların katlanması gereken külfetli bir yükümlülük olarak algılanmaması gerektiğini, bunun yerine eğitim deneyimlerinin temel bir bileşeni olarak kabul edilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

2.3. Türkiye'de Taşınmalı Eğitim Uygulaması

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 1991/23 sayılı genelge, taşınmalı eğitim sisteminin uygulanmasının ardındaki gerekçeleri özetlemektedir. Bu gerekçeler arasında, zor koşullar altında birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okulların yükünü hafifletmek, küçük yerleşim birimlerindeki çocukların eğitim olanaklarını artırmak, ilköğretim hizmetlerinin ülke genelinde daha adil dağılımını teşvik etmek, eğitime ve fırsatlara eşit erişimi sağlamak ve eğitimin genel kalitesini yükseltmek yer almaktadır (Koçak, 2002, s.164). Bu etkenler nedeniyle taşınmalı eğitim uygulaması ilk olarak 1989-1990 öğretim yılının ikinci yarısında İlköğretim Genel Müdürlüğü'nün denetiminde Kırıkkale'de 3, Kocaeli'nde 2 tesiste başlatılmıştır. Bu öğretim yılında 2 ildeki 12 okul ve yerleşim biriminden 305 öğrenci 5 tesise taşınmıştır

(Arı, 2003, s.104). Bu girişimin başarısı, 1990-1991 öğretim yılından itibaren Antalya, Çankırı, Gaziantep, Konya, Van, Balıkesir, Çanakkale, Kırklareli ve Kocaeli illerinde 77 tesiste devam etmesine yol açmıştır (A. Küçüköğlü ve K. Küçüköğlü, 2006, 12; Uslu, 2017, s.5). 1990-1991 öğretim yılında 258 eğitim kurumu ve topluluktan toplam 3.289 öğrenci 78 merkezi okula taşınırken, bir sonraki 1991-1992 öğretim yılında 29 ilde 160 ilçede 1.094 okul ve yerleşim biriminden 18.256 öğrenci 408 merkezi okula taşınmıştır (Arı, 2003, s.104). Resmi Gazete'de 18 Ağustos 1997 tarihinde yayımlanan 4306 sayılı Kanun ile 1997-1998 öğretim yılından itibaren sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim uygulamasına geçilmiştir. Böylece taşınalı eğitim uygulaması ülke genelinde yaygınlaşmıştır (Yeşilyurt, Orak, Tozlu, Uçak, Sezer, 2007, s.198). Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan 2012 yılında MEB tarafından yayımlanan 32 sayılı genelge uyarınca, dokuzuncu sınıf öğrencileri için taşınalı ortaöğretim uygulaması ilk kez 2010-2011 eğitim-öğretim yılında başlatılmış, ardından 2011-2012 eğitim-öğretim yılında hem dokuzuncu hem de onuncu sınıf öğrencilerini kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Bunu takiben, 6287 sayılı Kanun ile zorunlu eğitim süresi sekiz yıldan on iki yıla çıkarılmış, böylece dokuzuncu ve onuncu sınıf öğrencilerinin yanı sıra on birinci ve on ikinci sınıf öğrencileri de taşınalı ortaöğretim kapsamına alınmıştır.

Ancak uygulamaya ilk geçiş sırasında taşınalı eğitimle ilgili herhangi bir yönerge oluşturulmadığı gibi, herhangi bir araştırma ya da hazırlık çalışması da yapılmamıştır (Karakütük, 1998, s.17). Dolayısıyla, bu uygulamanın yürütülmesi 1989'dan 1994'e kadar çıkarılan yönetmelik ve genelgelerle sağlanmıştır. 1994 yılında 'Taşınalı İlköğretim Yönergesi' uygulamaya konulmuştur. Bu yönergenin hazırlanmasında 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ve 2916 sayılı Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Kanunu'nun hükümlerine atıfta bulunulmuştur (Ağırkaya, 2010, s.22). Daha sonra bu yönetmelik Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2007/53 sayılı genelgesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. 2007/53. 2000 yılında 'Taşınalı İlköğretim Yönetmeliği' çıkarılmıştır (Uraslu, 2017, s.41). Zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılmasıyla birlikte 11.09.2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Milli Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği" yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmelik, taşınalı eğitim uygulamasının kapsamını genişleterek, ilköğretim, ortaöğretim ve özel eğitim okul/kurumlarına devam eden öğrenciler ile yaygın eğitim kurumlarına devam eden özel eğitim kursiyerlerinin, Milli Eğitim Temel Kanunu ile tanınan ve eğitim hakkından mahrum kalma ihtimali bulunan resmi okul/kurumlara taşınmasını amaçlamaktadır (MEB Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği, 2014).

2.4. Taşıma Merkezi Okullarda İstenen Özellikler

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından çıkarılan Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği'nin 7. maddesinde, taşıma merkezi okulların seçiminde dikkate alınması gereken hususlar aşağıda görülmektedir.

- a) Okullara ve ulaşım gerektiren yerleşim alanlarına daha yakın olması, yakın yerleşimlere bağlı olması ve gelecekteki gelişime elverişli olması.
- b) Derslik, laboratuvar ve atölye sayısı ile fiziki altyapı, yerleşim yerindeki ve ulaşım kapsamına dahil olan öğrenci nüfusunu barındırmak için yeterlidir.
- c) Yeterli sayıda öğretmen ve öğretim materyali.
- d) Öğrencilerin sosyal, fiziksel ve kültürel faaliyetlere katılımlarını kolaylaştıracak uygun ortamlara ve iyi donanımlı kütüphanelere erişimleri sağlanmalıdır.

1. İkna edici gerekçelerin yokluğunda, yatılı bölge ortaöğretim kurumları ve ikili eğitim veren kuruluşlar taşıma merkezi okullar olarak sınıflandırılmamalıdır.

2. Ulaşım merkezlerinde bulunan ilköğretim kurumlarında birleştirilmiş sınıflardan kaçınılması zorunludur. Bununla birlikte, zorlayıcı gerekçeler olması halinde, planlama komisyonunun tavsiyesi, il değerlendirme komitesinin kararı ve ilgili yerel yönetim organının onayı ile bu yaklaşım uygulanabilmektedir.

3. Taşımacılık alanında ilkokul, ortaokul, imam hatip ortaokulu, ortaöğretim ve özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin velileri ile birlikte ayrı araçlarla taşınması esastır. Bununla birlikte, gerekli nitelik ve nicelik standartlarını karşılayan araçların bulunmaması halinde, taşıma merkezinin bulunduğu yerdeki öğrenci sayısının sınırlı olması, ders programlarının birbirine yakın olması ve araçta yer bulunması koşuluyla özel eğitim ihtiyacı olmayan öğrenciler birlikte taşınabilmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği'nin 8. maddesinde taşıma kapsamına alınan okul ve yerleşim yerlerinde dikkat edilmesi gereken kriterler şu şekilde belirtilmiştir:

1. Öğrencisi taşıma kapsamına alınacak, toplu taşıma hizmeti olmayan okul ve yerleşim birimlerinin özellikleri;

a) Seyrek veya dağınık demografik yapı, yetersiz öğrenci kaydı, bölgenin topografik özellikleri ve erişim yollarının altyapı koşulları.

b) Öğrencinin sabit veya geçici ikametgahı dahilinde öğrencinin eğitim gereksinimlerini karşılayacak akademik kurumların bulunmaması veya alternatif olarak bu akademik kurumların artık faaliyette olmaması.

c) Doğal felaketler, bulaşıcı hastalıklar ve insan hayatı ve varlıkların kaybıyla sonuçlanabilecek tehditler dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere öngörülemeyen tehlikeler durumunda veya bu tür olayların bir sonucu olarak; restorasyon, güçlendirme, iyileştirme veya ortadan kaldırma faaliyetlerinin başlatılması gerekmektedir.

d) Göçler ve mevsimlik işgücü hareketlerinin mevcut olduğu durumlar gibi şartlar aranmaktadır.

2. Taşıma için belirlenen yerleşim yerinin taşıma merkezine yakınlığı 2 kilometreden az olmamalıdır. Aynı zamanda, bu mesafenin 50 kilometreyi aşması halinde taşıma hizmetleri yürütülmeyecektir. Planlama Komisyonu, yeterli gerekçenin sunulması koşuluyla, ilk paragrafta belirtilen kriterlere dayanarak bu mesafeleri artırma veya azaltma yetkisini saklı tutmaktadır.

3. En az bir akademik yıl ücretsiz yatılı eğitimden yararlanmış olan ortaokul öğrencileri taşıma programına dahil edilebilmektedir. Parasız yatılılık hizmetinden yararlanan öğrencilerin programa dahil edilmesi için yapılacak başvurular, öğrencinin velisi tarafından en geç eğitim-öğretim yılının bitimini takip eden Temmuz ayı sonuna kadar yatılılığın gerçekleştiği ilgili okul idaresine yapılmalıdır. İlgili okul idarelerinden toplanan veriler Planlama Komisyonu tarafından değerlendirilecek ve bir karara varmadan önce Parasız Yatılılık ve Bursluluk Komisyonu'nun görüşüne başvurulacaktır.

Özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler ile yaygın eğitim hizmetlerinden yararlanan öğrenciler, 8. maddede belirtilen şartlara bakılmaksızın eğitim öğretim yılı boyunca öğrenim gördükleri eğitim kurumlarına/kurumlara/sınıflara taşınmaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği, 2014).

2.5. Eğitim Öğretim Açısından Beklenen Faydalar

Yalçın (2006) uzaktan eğitimin beklenen eğitim ve öğretim faydalarını özetlemiş ve eğitimdeki zorunlu rolünü belirtmiştir:

- a- Taşınmalı eğitim ile eğitimde fırsat eşitliği sağlanabilir.
- b- Kız öğrenciler başta olmak üzere öğrencilerin okula devamı artacaktır.
- c- Küçük yerleşim yerlerinde yaşayan ve öğretim çağı dışına çıkan çocuklara zorunlu eğitim imkânı verilebilecektir.

- d- Taşımali eğitim yapılan bölgelerde öğretmen ihtiyacı azalacaktır.
- e- İkili eğitim kapsamındaki okulların sayıları düşecektir.
- f- Taşımali eğitim ile birleştirilmiş sınıflar uygulamasından vazgeçilecektir.
- g- Öğrencilerin sosyal ve kültürel tesislerden yararlanma imkânı artacaktır.
- h- Öğrencilerin sosyal ve kültürel ilerlemesi ile medeni cesaretlerinde artma olacaktır.

i- Öğrenciler taşımali eğitim ile fiziki imkânı daha iyi olan okullarda eğitim görecektir.

j- Öğretmenler arasındaki iletişimin artması ile öğretmen gelişimi ve öğretmenlerin meslek becerilerinde gelişme sağlanacaktır.

Yukarıda belirtilen maddeler bir bütün olarak değerlendirildiğinde, taşımali eğitimin hem öğrenciler hem de öğretmenler için önemli avantajlar sunduğu ortaya çıkmaktadır.

2.5.1. Ekonomik Açıdan Beklenen Yararlar

Tepe'ye (2011) göre, taşımali eğitim uygulaması eğitim alanında maliyet tasarrufuna önemli katkılar sağlamaktadır. Taşımali eğitimin öngörülen ekonomik avantajları arasında şunlar yer almaktadır:

a- Bakanlık tarafından sağlanan ekipman ve araçların taşıma merkezi okullara gönderilmesi, önemli ölçüde maliyet tasarrufu sağlayacak ve daha fazla sayıda öğrencinin bu kaynaklara erişimini artıracaktır.

b- Taşımali eğitim, okullar için su, elektrik, yakıt, bakım ve personel gibi alanlarda önemli maliyet tasarrufları sağlayacaktır.

c- İzlenen ve denetlenen geçici görevlendirmelerde bir azalma olacak ve bu da geçici görev yolluk ödemelerinde bir düşüşe neden olacaktır.

d- Öğrenci sayısı düşük olan yerlerde ayrıca ek tesis yapma ihtiyacı ortadan kalkacaktır.

e- Taşıma merkezi olan yerlerde ekonomik canlanma olacaktır.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın mali ödeneği göz önünde bulundurulduğunda, taşımali eğitim uygulamasının bakanlık bütçesinde önemli artışlar sağlayacağı öngörülmektedir.

2.5.2. Taşıma Merkezi Okulların Özellikleri

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2014 tarihli 'Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği'ne göre, taşıma merkezi olarak uygun görülen okulların, yönetmeliğin ikinci bölümünde belirtilen belirli özelliklere sahip olması gerekmektedir:

a- Taşıma merkezi olarak seçilecek olan okul daha merkezi bir konuma sahip olması gerekir.

b- Taşıma merkezi olarak seçilecek olan okulun bulunduğu yerleşim yeri taşıma yapılacak köy ve yerleşim birimlerine ulaşımının kolay olması gerekir. Ayrıca seçilen bu merkez gelişime açık olmalı ve nüfus artış hızı göstermelidir.

c- Taşıma merkezi olarak seçilecek olan okulda öğretmen eksikliğinin bulunmaması gerekir. Ayrıca yeterli donatım ve araç-gerece sahip olmalıdır.

d- Taşıma merkezi olarak seçilecek olan okulda öğrencilerin sosyal ve kültürel aktiviteleri yeterli olanaklar mevcut olmalıdır.

e- Derslik, laboratuvar ve atölye sayısı yeterli olmalı bunun yanında fiziki kapasite tüm öğrencilerin eğitimine yeterli olmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı, çıkardığı yönetmelikte öğrencilerin taşınacağı merkezlere ilişkin kriterleri belirleyerek, öğrencilerin taşıma merkezlerinden en iyi şekilde yararlanmalarını sağlayacak imkânları oluşturmaya çalışmıştır.

2.5.3. Öğrencisi Taşınacak Okulların Özellikleri

Taşınmalı eğitimin parametreleri içinde değerlendirilen bir eğitim kurumu ya da topluluğun bazı sakıncalar taşınması muhtemeldir. Bu sakıncalar, 11.09.2014 tarihli ve 29116 sayılı "Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği" nin ikinci bölümünde ifade edilmiştir (MEB, 2014):

a- Yerleşim biriminin nüfusunun az veya dağınık olması, öğrenci sayısının az olması, yol durumu ve bölgenin coğrafi yapısı gibi dezavantajların olması.

b- Öğrencinin geçici veya sürekli ikamet ettiği yerleşim biriminde öğrencinin ihtiyacı olan eğitim türünde bir okulun bulunmaması ya da bu tarz okulların kapalı olması.

c- Salgın hastalıkların ortaya çıkması, doğal afetler, ani ve beklenmedik olayların meydana gelmesi veya meydana gelen bu olaylar neticesinde güçlendirme, onarım veya iyileştirme çalışmalarının yapıyor olması.

d- Yerleşim biriminde mevsimsel işçi hareketleri veya göç durumunun olması.

Söz konusu Bakanlık, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmeliklerle, öğrenci taşımacılığında yararlanacak okullara ilişkin kriterleri belirlemiş ve taşımali eğitim girişiminin operasyonel sınırlarını çizerek ortaya çıkabilecek olası karışıklıkların önüne geçmiştir.

2.6. Taşımali Eğitim Uygulamasına Yöneltilen Eleştiriler

Taşımali eğitim sisteminin uygulanması, dağınık ve seyrek nüfuslu bölgelerdeki öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarını, onlara bağımsız sınıflarda gelişmiş eğitim fırsatları sunarak karşılamayı amaçlamaktadır. Gerekliliği kabul edilmesine rağmen, taşımali eğitim sisteminin uygulanması çeşitli zorluklarla karşılaşmıştır (Taşkiran, 2010). Bu zorluklar, taşımali eğitim sistemi üzerine yapılan çalışma ve araştırmalarda inceleme konusu olmuştur. Karşılaşılan temel sorunlar arasında yetersiz fiziksel altyapı ve belirlenen taşıma merkezlerindeki yetersiz donanım ve ekipman yer almaktadır (Özgün, 2007). Ayrıca, taşımali eğitim sistemine kayıtlı öğrencilerin önemli bir kısmı, özellikle öğle yemeği ile ilgili beslenme zorluklarıyla karşı karşıyadır. Öğrencilere sağlanan beslenme yetersizdir ve yemek alanı uygun koşullar sunmamaktadır (Özgün, 2007). Ebeveynlerin çocuklarının eğitime katılımı, veli toplantılarına katılımın düşük olması ve öğretmenlerle iletişimin sınırlı olması nedeniyle eksiktir (Arı, 2003). Ulaşım hizmetlerinin yerel halk tarafından kullanılması, bozuk yollar ve okula ulaşımı engelleyen olumsuz hava koşulları nedeniyle öğrencilerin okula ayakta gidip gelmesiyle sonuçlanmaktadır (Yeşilyurt vd, 2007).

Arı'ya (2003) göre, taşımali eğitime katılan öğrenciler sıklıkla baş ağrısı, mide ağrısı gibi fiziksel rahatsızlıklar ve psikolojik rahatsızlıklar yaşamaktadır. Ayrıca, bu öğrenciler okul ortamına uyum sağlamakta zorlanmakta ve danışmanlık desteği alamamaktadır (Yeşilyurt vd., 2007). Ayrıca, Arı (2003) taşımali eğitimdeki öğrencilerin sabah derslerine odaklanmakta güçlük çektiğini, bu öğrencilere sağlanan sağlık hizmetlerinin yetersiz olduğunu belirtmektedir. Öğretmenler de taşımali eğitimdeki öğrencilerin genellikle derse hazırlıksız geldiklerini bildirmekte ve bunu önemli bir zorluk olarak tanımlamaktadır (Arı, 2003). Recepoğlu'na (2006) göre, eğitim araçlarının sürücüleri yeterli eğitimden yoksundur. Öğrenci velileri, taşımali eğitim sistemi nedeniyle çocuklarının öğretmenleriyle ilişki kurmakta ve etkili iletişim kurmakta zorlandıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, çocuklarının genel davranışları hakkında bilgi edinme konusunda endişelerini dile getirmişlerdir (Işık ve Şentürk, 2003). Taşımali

eğitim sistemine getirilen eleştirilerden biri, uygulama öncesinde okul yöneticileri, öğretmenler ve veliler de dahil olmak üzere paydaşlarla istişarede bulunulmamasıdır. Ayrıca lker (2009), taşıma ihalelerine katılan araçların oturma kapasitelerinde tutarsızlıklar olduğunu, bazı şirketlerin ihale sürecinde daha yüksek oturma kapasiteli araçlar kullandıklarını, ancak daha sonra taşımalı eğitim bölgelerinin kırsal kesimlerinde fiili taşıma için daha düşük oturma kapasiteli araçlar kullandıklarını belirtmiştir.

Yapılan alışmalar kapsamlı bir şekilde değerlendirildiğinde, taşımalı eğitim sisteminde hem olumsuz hem de olumlu unsurların bulunduğu ortaya çıkmaktadır. Taşımalı eğitim sisteminin mali etkileri oldukça büyüktür. Bu sistem, ulaşım ve yemek hizmetleriyle ilgili önemli masraflara neden olmaktadır. Taşımalı eğitim uygulaması nedeniyle atıl hale gelen okullar genellikle kullanılmadan kalmaktadır. Bu kurumların tamamen kapatılması yerine, halk eğitim merkezlerine dönüştürülmesi ya da erken çocukluk eğitim programlarının kolaylaştırılması uygun bir alternatif olabilecektir. Bu şekilde devlet, en uzak bölgelerdeki yerleşim yerlerine etkin bir şekilde ulaşarak hem çevresel hem de ailevi eğitim kaynakları sunabilecektir. Bu tür girişimlerden elde edilen mali tasarruflar daha sonra daha merkezi yerlerde ilk veya orta ğretim kurumlarının kurulmasına tahsis edilebilecektir (Koçkan, 2004).

2.7. Akademik başarı

Akademik başarı, ister sınıf ortamında ister sınıf dışında gerçekleştirilsin, stratejik olarak tasarlanmış, organize edilmiş ve hedef odaklı faaliyetler yoluyla bilginin aktarılmasına ve öğrenme çıktılarının gerçekleştirilmesinin kolaylaştırılmasına yönelik sistematik yaklaşım olarak tanımlanmaktadır (Nas, 2015, s.16). Akademik başarı, eğitim müfredatının geliştirilmesi ve yürütülmesi yoluyla ulaşılan temel hedeflerden biri olarak kabul edilmektedir. Ayrıca, akademik başarı, tasarlanan müfredatın ğrenci öğrenimini etkilemedeki etkinliğinin ve öğrencilerin müfredat çerçevesinde belirlenen amaçlara ulaşma derecesinin kritik bir ls olarak hizmet etmektedir. Akademik başarı, bir bireyin başarılarını göstermede ve bir ulusun küresel lkte eğitim etkinliğini ortaya koymada önemli bir belirleyicidir. Dolayısıyla, toplumlar son yıllarda akademik başarıya giderek daha fazla öncelik vermektedir (Akyüz, 2019, s.37). Öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen çok sayıda belirleyiciden bahsetmek mümkündür. Ebeveyn eğilimi, bilişsel özellikler ve öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar gibi unsurların yanı sıra

eğitim personelinin öğretim sürecindeki tavırlarının da akademik performansı önemli ölçüde etkilediği görölmektedir (Güven, 2019, s.5). Bu belirleyiciler aşağıdaki şekilde incelenebilir:

Çevresel faktörler: Öğrencilerin geldikleri sosyo-ekonomik bağlam, velilerinin eğitim düzeyi, aile ortamlarının yoğunluğu ve akademik bilgilerinin pratikte uygulanmasına elverişli bir ortamın mevcudiyeti, öğrencilerin akademik başarılarını önemli ölçüde etkilemektedir.

Öğrenci ile ilgili faktörler: Öğrencinin eğitim içeriğine yönelik hazırlığı ve hevesi, eğitime katılım motivasyonu, kişisel özellikleri ve devam eden eğitim arayışlarının durumu gibi unsurlar, öğrencinin akademik performansını olumlu ya da olumsuz yönde önemli ölçüde etkileyebilmektedir.

Öğretmen ile ilgili faktörler: Eğitimcinin, eğitim ortamını geliştiren çeşitli stratejileri ve metodolojileri kapsayan öğretim dönemine hazırlığı ve öğrencilerle etkileşimi, öğrencilerin akademik başarısını etkileyen ek unsurları temsil etmektedir.

Okul Yönetimi ile ilgili faktörler: Eğitim yönetiminin pedagojik çerçevede hem öğrenciler hem de eğitimcilerle ilgili eğilimi ve metodolojisinin yanı sıra akademik başarıyı kolaylaştırmayı amaçlayan stratejilerin uygulanması ve öğrencilerin akademik gelişimini artırmak için tasarlanan girişimlerin düzenlenmesi, öğrencilerin eğitim çıktılarını önemli ölçüde etkileyebilmektedir (Dinçer, 2015, s.104).

Aile ile İlgili Faktörler: Ailenin öğrenciye ve eğitim sürecine ilişkin eğilimi, akademik performansı etkileyen önemli belirleyicilerden birini oluşturmaktadır. Ana-babaların eğitimsel kazanımları ve mesleki bağlılıkları öğrencinin akademik başarısı üzerinde olumlu ya da olumsuz bir etki yaratabilmektedir. Ayrıca, ailenin öğrenme yolculuğu boyunca öğrenciye yönelik otoriter, izin verici veya demokratik yaklaşımı da öğrencinin akademik başarısını belirlemede kritik bir faktör olarak kabul edilebilmektedir (Boz, 2021, s.51).

2.8. İlgili Araştırmalar

Ülker'in (2009) yüksek lisans tezi, Muğla ilinde taşımali eğitim uygulamasını taşıma merkezi ilköğretim okulu yöneticilerinin bakış açısıyla değerlendirmeyi amaçlamıştır. Tarama modelinin kullanıldığı araştırmanın çalışma grubunu 2007-2008 eğitim-öğretim yılında Muğla'da taşıma merkezi ilköğretim okullarında görev yapan yöneticiler oluşturmaktadır. Örneklem seçilmemiş ve okul yöneticilerine bir anket

uygulanmıştır. Araştırma bulguları, yöneticilerin büyük çoğunluğunun okullarının bulunduğu yerin kolay ulaşılabilir olduğunu, servis araçlarının belirlenen güzergahları takip ettiğini ve yemek dağıtımından sorumlu bir personelin bulunduğunu belirttiklerini göstermiştir. Ayrıca, okulların fiziksel yapısına ilişkin bulgularda önemli bir farklılık gözlenmemiştir. Ancak yöneticiler, okul toplantılarına veli katılımı konusunda sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Aydede ve Matyar (2009) altıncı sınıf öğrencilerini kapsayan bir fen müfredatında aktif öğrenme metodolojisinin akademik performans üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Bulguları, aktif öğrenme yaklaşımının uygulanmasının altıncı sınıf katılımcıları arasında hem akademik performansı hem de bilginin kalıcılığını önemli ölçüde artırdığını göstermiştir.

Eymur ve Geban (2011) kimya öğretmeni adaylarının motivasyonu ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Bulgular, akademik başarı ile sadece içsel motivasyon arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur.

Singh (2011), öğrencilerin akademik motivasyonları ile buna karşılık gelen akademik performansları arasındaki ilişkiyi araştırmış ve yüksek düzeyde akademik motivasyon sergileyen bireylerin daha yüksek akademik sonuçlar elde etme eğiliminde oldukları sonucuna varırken, aynı zamanda bu tür motivasyona sahip öğrencilerin, akademik motivasyonu azalmış meslektaşlarına kıyasla daha düşük yıpranma oranları yaşadıklarını belirtmiştir.

Adeyemo (2012) yetkin sınıf yönetimi ile öğrencilerin fizik müfredatındaki performansları arasındaki ilişkiyi araştırmış ve yetkin sınıf yönetiminin öğrencilerin fizik dersindeki akademik performansları üzerinde önemli ve faydalı bir etkisi olduğu sonucuna varmıştır.

Gull ve Shedzad (2015) tarafından yürütülen alternatif bir araştırmada, işbirlikli öğrenmenin akademik performans üzerindeki etkisi incelenmiştir. On ikinci sınıf öğrencilerinin akademik başarısına odaklanan bu araştırma, işbirlikli öğrenmenin akademik performans üzerinde faydalı bir etkisi olduğunu gösteren bulgular ortaya koymuştur.

Başün ve Doğan (2020) tarafından gerçekleştirilen araştırmada, matematik eğitimi kapsamında oyun temelli öğretimin akademik performans ve bilgi kalıcılığı üzerindeki etkisi incelenmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlar, kontrol grubu öğrencilerine kıyasla hem başarı hem de kalıcılık açısından deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir eşitsizlik olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgu, oyun tabanlı öğretimin mevcut

müfredatta kullanılan geleneksel öğretim yöntemlerinden daha etkili olduğunu göstermektedir.

Eskici ve Küçükkarış (2022) tarafından yürütülen araştırmanın amacı, doküman analizi yöntemiyle ülkemizde taşınalı eğitim alanında karşılaşılan zorlukları tespit eden çalışmaları sistematik olarak derlemek ve mevcut sorunları kategorize ederek açıklığa kavuşturmadır. Bunu başarmak için, doküman analizi teknikleri kullanılarak 21 makale ve 12 tezdən veri toplanmış ve daha sonra içerik analizi yoluyla incelenmiştir. Belirlenen zorluklar 'Ulaşım', 'Okul-veli ilişkisi', 'Beslenme', 'Okula uyum', 'Dersler' ve 'Ekonomi' olarak kategorize edilmiştir. Araştırma verilerinin analizi, taşınalı eğitimde karşılaşılan zorlukların ağırlıklı olarak 'Ulaşım' kategorisinde yer aldığını, bunu 'Okul-veli ilişkileri', 'Dersler', 'Beslenme', 'Okula uyum' ve 'Ekonomi' kategorilerinin takip ettiğini göstermiştir. En sık dile getirilen sorun 'Taşıma hizmetleri için yolcu bulma' olarak belirlenmiştir.

Güler vd (2022) tarafından yürütülen araştırmanın amacı, taşınalı eğitim alanında yapılan lisansüstü tezleri incelemektir. Bu amaca ulaşmak için 1998-2021 yılları arasında üretilen toplam 22 lisansüstü tez çalışması incelenmiştir. Sonuç olarak, çalışma bu alanda yapılan araştırmaların genel durumunu tespit etmeyi ve gelecekteki araştırmalara yön vermeyi amaçlamaktadır. Araştırma nitel bir çalışma olarak yapılandırılmış, veri toplamak için doküman analizi kullanılırken, verileri yorumlamak için içerik analizinden yararlanılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgular birkaç temel sonucu ortaya koymaktadır: taşınalı eğitimle ilgili lisansüstü tez araştırmalarının en yoğun olduğu yılın 2010 olduğu, bu tez çalışmalarında ağırlıklı örneklemin ilköğretim öğrencilerinden oluştuğu ve bu araştırmalarda ağırlıklı olarak ölçekler ve anketler gibi nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı görülmüştür. Ayrıca, nicel verilerin incelenmesinde karşılaştırmalı analizlerin tercih edildiği, nitel verilerin değerlendirilmesinde ise içerik analizinin daha yaygın olarak kullanıldığı görülmüştür.

Küçük'ün (2010) tez çalışmasının amacı, taşıma merkezi okullarda hem yöneticilerin hem de eğitimcilerin karşılaştığı zorlukları tespit etmektir. Böylece, tespit edilen sorunlar için çözüm stratejileri önermek ve taşıma merkezi ilköğretim okullarında eğitimin kalitesini artırmaktır. Araştırmanın örnekleminde 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Aksaray il merkezi ve ilçelerinde bulunan 59 taşıma merkezi ilköğretim okulu ve bu okullarda görev yapan 80 yönetici ve 653 öğretmen yer almaktadır. Bu araştırmada evrenin tamamının katılımı sağlanmaya çalışılmış ve veri toplama araştırmacı tarafından geliştirilen bir ölçek aracılığıyla kolaylaştırılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar,

taşıma merkezi okulların yönetici ve eğitimcilerinin karşılaştıkları zorlukların okulun bulunduğu yere göre kayda değer bir farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Taşıma merkezi okullarda ulaşım, beslenme, eğitim hizmetleri, veli ilişkileri ve işyükü gibi çeşitli boyutlarda farklı sıklıklarda çeşitli zorluklar ortaya çıkmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve çözümlenmesinde kullanılan tekniklere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma nicel bir çalışma olarak betimsel tarama modelinde yapılmıştır. Tarama modeli çalışmalarda olay, olgu ve durumlara müdahale edilmeden olduğu gibi kabul edilerek araştırma inceleme yapılır. Bu çalışmada da taşıma merkezi okullarda öğrenim gören taşıma kapsamındaki öğrencilerle normal-taşıma kapsamında olmayan öğrencilerin akademik başarıları karşılaştırılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2024-2025 öğretim yılında Denizli ilinde taşıma merkezi okullarda ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler oluşmaktadır. Evrende yaklaşık olarak 3.000 dolayında taşınan öğrenci ve 8.000 dolayında da taşınmayan öğrenci olduğu sanılmaktadır. Taşıma kapsamında yer alan 387 öğrenci ve taşıma kapsamında olmayan 884 olmak üzere taşıma merkezi öğrencilerinden toplam 1.271 öğrencinin akademik puanlarına ulaşılmıştır.

Tablo 3.1’de görüldüğü gibi altı taşıma merkezi okuldan veriler toplanmıştır. Okullardaki öğrenci sayılarının farklı olmasına dayalı olarak verilerin oransal dağılımları farklılık göstermektedir. Tablo 3.1’de de görüldüğü gibi 2021-2022, 2022-2023 ve 2023-2024 öğretim yıllarını kapsayacak biçimde son üç yıla ait veriler değerlendirmeye alınmıştır. Taşıma merkezi okullarda öğrenim gören 5-8. sınıf öğrencilerinin verileri değerlendirmeye alınmış olup öğrencilerin % 22,5’i 5. Sınıf, % 24,5’i 6. Sınıf, % 28,9’u 7. Sınıf ve % 24,0’ü 8. sınıflarda öğrenim görmektedir. Öğrencilerin % 47,9’u kızlardan % 52,1 erkeklerden oluşmaktadır. Öğrencilerin % 30,4’ü taşıma kapsamında öğrenci iken % 69,6’sı taşıma kapsamında olmayan normal öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin akademik başarıları, altı temel derste ölçülmüştür. Bu dersler, Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, İngilizce, Sosyal Bilgiler / T.C. İnkılap Tarihi ve Din kültürü ve ahlak bilgisidir.

Tablo 3.1. Öğrencilerin Değerlendirmeye Alınan Verilerinin Dağılımı

Değişken	Kategori	n	%
Okullar	1	1718	22,5
	2	834	10,9
	3	1332	17,5
	4	1398	18,3
	5	1236	16,2
	6	1109	14,5
Yıl	2021-2022	2129	27,9
	2022-2023	2724	35,7
	2023-2024	2774	36,4
Sınıf	5. sınıf	1713	22,5
	6. sınıf	1872	24,5
	7. sınıf	2208	28,9
	8. sınıf	1834	24,0
Cinsiyet	Kız	609	47,9
	Erkek	662	52,1
Taşınmalı durumu	Taşınmalı öğrenciler	387	30,4
	Diğer öğrenciler	884	69,6
Dersler	Türkçe	1267	16,6
	Matematik	1268	16,6
	Fen Bilimleri	1267	16,6
	İngilizce	1289	16,9
	Sosyal Bilgiler / TC. İnkılap Tarihi	1268	16,6
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1268	16,6

3.3. Veri Toplama Aracı

Görüşme formu iki bölümden oluşmuştur. İlk bölümde öğrencilerin genel bilgileri içeren “a) Cinsiyet, b) Sınıf düzeyi, c) Taşıma kapsamında öğrenci olup/olmadığı olmak üzere üç soru yer almaktadır. İkinci bölümde öğrencilerin Türkçe, Fen bilimleri, Matematik, Sosyal bilgiler / TC. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, İngilizce, Din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinden aldıkları akademik başarılarına ilişkin puanlar yer almaktadır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmaya istekli ve gönüllü olan ayrıca ailesinin katılımını onayladığı taşıma merkezi okullarda öğrenim gören öğrenciler katılmışlardır. Aileleri izin veren taşıma merkezinde öğrenim gören taşıma kapsamında olan ve olmayan öğrencilerin Türkçe, Fen

bilimleri, matematik, sosyal bilgiler/TC. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, İngilizce, DİKAB derslerinden aldıkları puanlar değerlendirmeye alınmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Toplanan veriler SPSS programına kodlanarak aktarılmıştır. Verilerin analizlerinde SPSS V24 programı kullanılmıştır. Analizlerde; ortalama, yüzde, frekans, standart sapma, t testi, ve Anova analizleri kullanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, toplanan verilerin çözümlenmesiyle ulaşılan sonuçlar, tablolar halinde verilmekte ve yorumlar yer almaktadır.

4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

Bu bölümde;

- 1) Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin akademik başarıları ortalamaları nasıldır?
 - 2) Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin, Türkçe dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
 - 3) Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin, Fen bilimleri dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
 - 4) Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin, Matematik dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
 - 5) Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin, Sosyal Bilgiler / TC İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
 - 6) Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin, İngilizce dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
 - 7) Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
- Şeklinde alt problemlere ilişkin analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi: “Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin akademik başarıları ortalamaları nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir. Bu problemin çözümlenmesine ilişkin veriler Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1. *Taşınan ve Taşınmayan Öğrencilerin Akademik Başarıları Ortalamaları*

Kategori	<i>n</i>	\underline{X}	<i>s</i>
Taşınan öğrenciler	387	70,37	21,65
Taşınmayan öğrenciler	884	74,56	19,68

Tablo 4.1’de görüldüğü gibi taşınan (taşınma merkezi okullarda eğitim gören - taşınma kapsamında olan) öğrencilerin akademik puan ortalamaları ($\underline{X} = 70,37$) iken, diğer öğrencilerin akademik puan ortalamaları ($\underline{X} = 74,56$)’dır. Diğer bir deyişle, taşınan öğrencilerin ortalamaları, taşınmayan (okulun bulunduğu yerde yaşayan) öğrencilerin ortalamalarından daha düşüktür.

Bunun birçok nedeni olabilir. Ancak bu nedenler arasında en belirgin olanlar, taşınan öğrencilerin sabah erken evlerinden çıkıyor olmalarıdır. Okulda dersler tamamlanınca da köyüne dönmek için zaman harcıyor olmalarıdır. Hem sabah erken dolmuş beklerken, hem de dersler bittiğinde dolmuş beklerken, hem de yolculuk sırasında, fiziksel ve psikolojik stres oluşabilir. Bazı köyler, merkezi okula uzak olabilmektedir. Uzun yolculuklar nedeniyle, sabahın erken saatlerinde ders dinleyecek kadar dinç olmayabilirler ve okul çıkışı da yorgun bir şekilde eve dönmek zorunda kalabilirler. Uzun yolculuklar, öğrencilerin hem fiziksel, hem de zihinsel olarak yorulmasına neden olabilir, bu da sorunlara odaklanmayı önleyebilir.

Bir başka okula taşınan öğrenciler, ailelerinin denetiminden uzak kalmaktadır. Ailelerinden uzak kalan öğrencilerden bazıları bu durumu fırsat olarak görebilir ve eğitim dışı işlere karışabilir. Oysa kendi köyündeki okula giden gelen öğrenciler, gün boyunca aileleri tarafından kesintisiz izlenebilmektedir. Ailelerin çocuklarını denetlemeleri, eğitimsel başarı açısından önem taşımaktadır.

Yine taşınmalı eğitim öğrencileri, ev hizmetlerine ve tarım işlerine yardım etmeleri nedeniyle eğitime yeterince zaman ayıramıyor olabilirler. Çünkü taşınan öğrenciler ve aileleri, köylerde yaşamaktadır. Köy yaşamı da tamamen tarım ve hayvancılığa bağlıdır, tarımsal ve hayvansal üretim yapılmaktadır. Bu durum, hem akademik başarılarını hem de genel yaşam kalitelerini olumsuz etkileyebilir. İster istemez öğrenciler, ailelerine yardım ederler. Çünkü köyde üretim, tamamen doğaya bağlıdır. Yağmurun ne zaman yağacağı belli değildir, rüzgarın ne zaman eseceği belli değildir vb. Eğitim süreçlerinde bu tür zorluklarla karşılaşılabilir.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin, Türkçe dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?” şeklinde oluşturulmuştur. Problemin çözümlenmesi Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2. *Taşınan ve Taşınmayan Öğrencilerin “Türkçe” Dersi Akademik Başarıları Karşılaştırması (t testi)*

Kategori	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Taşınan öğrenciler	387	71,69	18,20	-4,34	,00*
Taşınmayan öğrenciler	884	76,24	16,91		

* $p < 0,05$

Tablo 4.2’de görüldüğü gibi, taşınan (taşınma merkezi okulda eğitim gören) ve taşınmayan öğrencilerin Türkçe dersi akademik başarıları arasında anlamlı fark vardır ($t = -4,34$; $p < 0,05$). Türkçe dersi ortalamaları incelendiğinde, taşınan öğrencilerin ortalamalarının, taşınmayan öğrencilerin ortalamalarından daha düşük olduğu görülmektedir. Bu durumda, taşınan öğrencilerin karşılaştıkları sorunların akademik başarılarına yansıdığını gösterdiği söylenebilir. Özellikle Türkçe dersine yönelik başarının düşüklüğü, dil eğitiminin temel bilgi kazandırması ve iyileştirme perspektifi kritik olduğu göz önüne alındığında diğer dersleri de olumsuz etkileme potansiyeli olan miğfer ders olma özeliğine sahiptir.

Taşınan öğrencilerin akademik olarak ortalama düşüklüklerinin çeşitli nedenleri bulunmaktadır. Öncelikle taşınmalı eğitim sürecinin taşınma boyutu, bu alandaki akademik performanslar üzerinde etkili olmaktadır. Uzun süren yolculuklar ve erken yaşta okula devam etme, onların fiziksel ve zihinsel aktivitelerinde olumsuzluk yaşamalarına yol açabilmektedir. Bu durum, derse olan ilgi ve başarıyı da olumsuz etkilemektedir. Bunun yanı sıra, taşınan öğrencilerin genellikle düşük ve orta sosyo-ekonomik kesimden olması, eğitimde fırsat eşitliği ilişkisini tehdit eden bir başka önemli belirsizliktir. Bu öğrenciler evde ders alabilme için yeterli fiziksel alan, kaynak ve teknolojik donanımdan yoksun olabilmektedir. Ayrıca, genel eğitim düzeyinin düşük olması, toplu akademik destek sağlama olanağını sınırlamakta ve bu durum, başarılarını doğrudan etkilemektedir.

Türkiye'deki başarı farkının, taşınmalı eğitim sistemi değil, aynı zamanda bu kişilerin sosyal çevrelerine ve öğrenmelerinin bağlı olduğu da bilinmektedir. Ancak taşınmalı eğitimin önemli etkisini olduğu da bilinmektedir. Taşınan öğrenciler ile taşınmayan öğrenciler arasında eşgüdüm sağlanarak taşınan öğrencilerin sosyal ve kültürel etkinliklere katılmalarını özendirme / desteklemek, başarı farklarını azaltmaya yönelik çalışmalar yapılabilir.

Taşınan öğrencilerin Türkçe derslerinin ortalamalarının düşük olması, eğitime erişim ve özgürlüklerin uzatılması gereken kritik bir sorunu temsil etmektedir. Bu durum, yalnızca bireysel başarıyı değil, aynı zamanda ulusal düzeydeki eğitimin sunduğu bir politika olarak ele alınmalıdır. Taşınan öğrencilerin eğitim gereksinimlerinin karşılanması, bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalı, hem bireysel gelişimleri hem de toplumsal yarar açısından desteklenmelidir.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin fen bilimleri dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?” şeklinde oluşturulmuştur. Problemin analizine ilişkin bulgular Tablo 4.3’te verilmiştir.

Tablo 4.3. *Taşınan ve Taşınmayan Öğrencilerin Fen Bilimleri Dersi Akademik Başarıları Karşılaştırması (t testi)*

Kategori	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Taşınan öğrenciler	387	66,88	19,55	- 5,51	,00*
Taşınmayan öğrenciler	884	73,60	19,45		

* $p < 0,05$

Tablo 4.3’te görüldüğü gibi taşınan ve taşınmayan öğrencilerin, fen bilimleri dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık vardır ($t = - 5,51$; $p < 0,05$). Fen bilimleri dersi ortalamaları incelendiğinde, taşınan öğrencilerin ortalamalarının, taşınmayan öğrencilerden daha düşük olduğu görülmektedir. Taşınan öğrenciler, daha düşük puanlar almaktadır.

Bu durum, taşınmalı öğrencilerin fen bilimleri alanındaki başarılarının çeşitli geniş kapsamlı şekilde ortaya konulması ve bu alanda iyileştirici önlemlerin alınmasının sağlanması gerektiğini göstermektedir. Bunun çeşitli nedenleri olabilmekle birlikte

taşınmalı eğitim faaliyetlerinde okula ulaşım, uzun yolculuklar, fiziksel aktiviteler, etkinliklere etkin bir şekilde katılamamaları ve odaklanmada sorun yaşamaları olabilir.

Fen bilimleri, genellikle laboratuvar çalışmaları, deneyleri ve gözlem yoluyla öğrenilen bir disiplin olduğu için, bu derslere olan ilgisini ve motivasyonun düşük olması, yorgun olmaları, kullanılan deney modülleri, teknolojik araçlar ve görsel materyaller gibi kaynaklara ulaşmada zorluklar çekmeleri gibi etkinlerin bu başarısızlıkta etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca evdeki öğrenme ortamlarının eksikliği ve ana-baba desteğinin sınırlı olması, bu durumu daha da karmaşık hale getirmektedir. Ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerinin düşük olması, onların eğitim süreçlerini dolaylı olarak etkilemektedir. Fen bilimleri eğitimi, eleştirel düşünme, problem çözme ve uygulamalı öğrenme gibi geliştirmeyi iyileştirmeyi hedeflemektedir. Ancak taşınmalı öğrencilerin bu ek eğitim faaliyetlerine ve sosyal etkinliklere yeterince katılamamaları öğrenme sürecini olumsuz etkilemektedir.

Taşınan öğrencilerin fen bilimleri dersinde düşük başarı göstermelerini iyileştirmeye yönelik çalışmalar yapılabilir. Bu eşitsizliklerin giderilmesi, yalnızca bu alandaki akademik başarıların artmasıyla kalacak, aynı zamanda fen bilimine olan ilgilerinin artması ve değişen kariyer seçimlerinde daha geniş fırsatlara sahip olmalarına da katkıda bulunacaktır.

4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin matematik dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?” şeklinde oluşturulmuştur. Problemin analizine ilişkin bulgular Tablo 4.4’te verilmiştir.

Tablo 4.4. *Taşınan ve Taşınmayan Öğrencilerin Matematik Dersi Akademik Başarıları Karşılaştırması (t testi)*

Kategori	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Taşınan öğrenciler	387	66,78	28,71	- 1,64	,10
Taşınmayan öğrenciler	884	69,22	22,16		

* $p < 0,05$

Tablo 4.4’te görüldüğü gibi, taşınan ve taşınmayan öğrencilerin matematik dersi akademik başarıları arasında anlamlı fark yoktur ($t = - 1,64$; $p > ,05$). Buna göre taşınan öğrencilerin ortalamaları, taşınmayan öğrencilerin ortalamalarından düşük olmakla

birlikte istatistiki olarak (0,05) anlamlı düzeyde değildir. Diğer bir deyişle, taşınan ve taşınmayan öğrencilerin matematik dersi akademik başarıları birbirine yakındır, dikkate değer bir farklılık yoktur.

Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin okul başarıları (akademik başarıları) birbirine yakındır. Bu bulgu, taşınan öğrencilerin eşit koşullarda eğitimin alabildiğini gösterme açısından önemlidir. Özellikle matematik gibi analitik düşünmeyi, problem çözme becerilerini ve disiplinler arası uygulamaları kapsayan bir alanda, tüm öğrencilerin benzer kazanımlara sahip olması, benzer başarı düzeyinde olmaları, eğitimde fırsat eşitliği açısından olumludur.

Matematik dersinin genellikle MEB eğitim programı (izlence-müfredat) odaklı ve standartlaştırılmış bir yapıya sahip olması, derslerin ve öğretim yöntemlerinin daha iyi bir biçimde düzenlenmesine olanak sağlar. Ayrıca, taşınan ve taşınmayan öğrenciler arasında fark olmaması için okuldaki öğretmenlerin çaba gösterdiği söylenebilir. Öğretmenler, her iki grup öğrenciye eşit bir yaklaşım sergilemektedirler ki aradaki başarı farkları yok olmakta.

4.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi “Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin, Sosyal Bilgiler / T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?” şeklinde oluşturulmuştur. Problemin çözümlenmesi Tablo 4.5’te görülmektedir.

Tablo 4.5. *Taşınan ve Taşınmayan Öğrencilerin Sosyal Bilgiler / T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Akademik Başarıları Karşılaştırması (t testi)*

Kategori	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Taşınan öğrenciler	387	68,87	20,70	- 3,59	,00*
Taşınmayan öğrenciler	884	73,23	19,69		

* $p < 0,05$

Tablo 4.5’te görüldüğü gibi taşınan ve taşınmayan öğrencilerin Sosyal Bilgiler / T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi akademik başarıları arasında anlamlı fark vardır ($t = - 3,59$; $p < 0,05$). Ortalamalar incelendiğinde, taşınan öğrencilerin akademik ortalamalarının, taşınmayan öğrencilerden daha düşük olduğu görülmektedir. Bu durum,

özellikle Sosyal Bilgiler / T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde belirginleşmektedir.

Taşınan öğrencilerin akademik başarılarındaki bu düşüklük, birden çok etkenle açıklanabilir. Öncelikle, taşınmalı öğrencilerin karşılaştıkları fiziksel, sosyal ve yoğunluk koşulları, uzun yolculuklar, dinlenme ve düzenli bir çalışma ortamı yokluğu ilgi ve derse aktif olmayı sınırlandırabilmektedir. Özellikle Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde, kavramsal öğrenme, eleştirel düşünme ve tarihsel analiz gibi beceriler önemli bir yer tutmaktadır. Ancak taşınan öğrencilerin bunları geliştirecek kaynaklara ve öğrenme araçlarına erişimlerinin sınırlı olması da başarıyı olumsuz etkileyebilmektedir. Öte yandan, taşınan öğrencilerin ders çalışması için uygun bir alan bulamama, grup halinde bulunma eksikliği ve bireysel iletişim kurma olanaklarının sınırlı olması, başarılarının olumsuz yönleri. Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi derslerin ezber odaklı bir yaklaşımdan gelişmeye ve eleştirel olarak tasarlanmış tabanlı bir öğrenme süreci düşünüldüğünde, taşınan öğrencilerin yaşadığı köylerde koşulların zorluğu da eklenince başarı düşüklüğü kaçınılmaz hale gelebilmektedir.

4.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi “Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin İngilizce dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?” şeklinde oluşturulmuştur. Problemin çözümlenmesi Tablo 4.6’da verilmiştir.

Tablo 4.6. *Taşınan ve Taşınmayan Öğrencilerin İngilizce Dersi Akademik Başarıları Karşılaştırması (t testi)*

Kategori	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Taşınan öğrenciler	382	69,29	20,88	- 2,66	,00*
Taşınmayan öğrenciler	907	72,65	20,61		

* $p < 0,05$

Tablo 4.6’da görüldüğü gibi taşınan ve taşınmayan öğrencilerin İngilizce dersi akademik başarıları arasında anlamlı fark vardır ($t = - 2,66$; $p < 0,05$). Ortalamalar incelendiğinde, taşınan öğrencilerin akademik ortalamalarının, taşınmayan öğrencilerin ortalamalarından daha düşük olduğu görülmektedir.

İngilizce dersi, dilin geliştirilmesine dayalı bir ders olması nedeniyle sürekli tekrarlama, uygulama ve pekiştirme gerektirmektedir. Ancak taşınmalı öğrencilerin

genellikle sunulan okullara erişimlerin daha uzun ve zahmetli olması, fiziksel ve zihinsel yorgunluğa yol açabilmekte; bu da derse aktif değişim ve odaklanmayı zorlaştırmaktadır. Dil eğitimi, özellikle dinleme, konuşma, okuma ve yazma gibi dört temel becerinin eşzamanlı olarak geliştirilmesini sağlamak için, taşınan öğrenciler bu becerilerde eksikliklerin yaşanması başarı farkını artırmaktadır. İngilizce gibi bir yabancı dilin etkili bir şekilde öğrenilmesi, düzenli pratik ve uygulama gerektirir. Ancak taşınmalı öğrenciler genellikle okul dışında İngilizceye maruz kalma fırsatından yoksun kalmakta. Bu durum, özellikle konuşma ve konuşma yeteneklerinin gelişimini sınırlamaktadır.

Bu başarının farkını en aza indirme ve taşınan öğrencilerin İngilizcedeki akademik başarılarını artırmak için çeşitli çözüm önerileri sunulabilir. İngilizce öğretiminde taşınmalı öğrencilere bireysel rehberlik ve desteğin sağlanması önemlidir. Öğretmenlerin bu öğrencilerinin gözönünde bulundurarak farklılaştırılmış öğretim yöntemleri uygulamasını, onların dil öğrenme süreçlerini daha etkili bir hale getirilebilir.

4.1.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın yedinci alt problemi “Taşınan ve taşınmayan öğrencilerin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi akademik başarıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?” şeklinde oluşturulmuştur. Problemin çözümlenmesi Tablo 4.7’de görülmektedir.

Tablo 4.7. *Taşınan ve Taşınmayan Öğrencilerin, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Akademik Başarıları Karşılaştırması (t testi)*

Kategori	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Taşınan öğrenciler	375	78,88	17,57	- 3,40	,00*
Taşınmayan öğrenciler	893	72,35	16,06		

* $p < 0,05$

Tablo 4.7’de görüldüğü gibi, taşınan ve taşınmayan öğrencilerin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi akademik başarıları arasında anlamlı fark vardır ($t = - 3,40$; $p < ,05$). Ortalamalar incelendiğinde, taşınan öğrencilerin akademik ortalamalarının, taşınmayan öğrencilerin ortalamalarından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Taşınan öğrencilerin eğitim sürecinde karşılaştıkları fiziksel zorluklar, önemli bir etkidir. Taşınmalı eğitimde yer alan başlangıçta, uzun yolculuklar ve okul saatlerinin

zorlukları gibi zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu durum, süreleri boyunca süreyi ve ders olan dikkatlerini doğrudan genişletmemektedir.

Bu başarı farkı, ulaşım sürecinin getirdiği fiziksel zorluklar, sosyo-ekonomik faktörler ve sınırlı destek olanakları ile açıklanabilir. Taşınan öğrencilerin başarılarını artırmak için, taşıma merkezindeki öğretmenlerin daha ilgili ve koşullara göre daha esnek davranmaları önerilebilir.

Din kültürü ve ahlak bilgisi dersleri, içindeki etik değerler, dini bilgiler ve erişim sorumlulukları hakkında ayrıntıları düşünmelerini sınırlı bir derstir. Bu tür derslerde ders içeriğine katılır, onların etkileşimli ve düşüncelerine bağlıdır. Bunun yanında, taşınan öğrencilerin öğrenmeleri, okul dışında destek alma fırsatlarından daha fazla mahrumiyet kalabilmektedir. Din kültürü ve ahlak bilgisi dersleri, derinlemesine ayrıntı içermez, genel grup tartışmaları içerir, ifade etme ve ezber önemlidir. Öğrencilerin kitaptan okuyarak kolaylıkla öğrenebilecekleri bir derstir.

Özellikle Din kültürü ve ahlak bilgisi gibi derslerde, değerlerin öğrenilmesi ve öğrencilerin sorumluluklarını tartışmaları önemli olduğu için, bunların okul dışında da gösterilmesi gerekmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde yapılan analizler sonunda ulaşılan sonuçlar ve buna dayalı olarak yapılan tartışma ve getirilen öneriler yer almaktadır.

5.1. Tartışma ve Sonuç

Taşınan öğrencilerin okul başarıları (akademik puan ortalamaları), taşınmayan öğrencilerin başarılarından daha düşüktür. Bunun birçok nedeni olmakla birlikte en önemlileri şöyle sıralanabilir: Köyde yaşayan öğrencilerin sabah evden erken çıkmaları ve okul çıkışı evlerine geç dönmeleri ve bu arada yorulmaları, sabah uykusuzluğu, aile kontrolünden uzak olmaları, taşrada yaşamaları nedeniyle ailelerine yardım etmeleri vb.

Taşınan öğrencilerin Türkçe, Fen bilimleri, Sosyal Bilgiler / T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi, İngilizce ve Din kültürü ve ahlak bilgisi derslerindeki akademik başarıları, taşınmayan (okulun bulunduğu yerde yaşayan) öğrencilerden daha düşüktür. Bunun nedeni, taşınan öğrencilerin köyde tarım ve hayvancılık işlerinde ailelerine yardım etmeleri, merkez okuldaki kurslardan yararlanamamaları, sabah erken kalkmak zorunda olmaları nedeniyle okuldaki dersleri yeterince algılayamamaları, akşam eve geç dönmeleri, yolculuk boyunca yorulmaları, yeterince aile desteği alamamaları gibi pek çok olumsuzluğun bunda etkili olabileceği düşünülmektedir. Nedeni ne olursa olsun, taşınan öğrencilerin dezavantajlı oldukları ve diğer öğrencilere göre bu durumun eğitime erişim ve eşit fırsatlardan yararlanabilmeleri noktasında dezavantaj durumunun sürdüğü söylenebilir.

Araştırmada, taşınan öğrenciler ile taşınmayan öğrencilerin “matematik” dersleri akademik başarıları arasında önemli bir fark görülmemiştir. Bu durum, taşınan öğrencilerin matematik dallarındaki başarılarının, diğer konulardakilerle benzer olduğunu ve arada anlamlı bir farklılığın olmadığını göstermektedir. Devamlı konularda matematik dersindeki başarı sunumunun, diğer konulardaki başarı düzeyleriyle paralel olması, belirli bir grup öğrenci arasında başarı farklarının ortadan kalktığı ve daha homojen bir başarı olayının ortaya çıktığı söylenebilir. Matematik dersleri, genellikle kavramsal düşünme, problem çözme ve analitik hizmetleri iyileştirmeyi esas alan bir derstir. Bu tür derslerde başarı, öğrencilerin konuları olan ilgi, öğretim yöntemleri ve öğrenme ortamlarına erişim gibi birçok etkene bağlıdır. Taşınan öğrenciler, fiziksel olarak farklı okullarda eğitim alıp

almadığı, derslerin içeriği ile ne kadar iletişimde buldukları, eğitim olanaklarına erişimleri gibi dışsal etkenler, başarıları üzerinde etkili olabilmesi. Ancak, taşınan öğrencilerde konulardaki matematik ayrıntılarındaki başarılarının diğer verilerle benzer olması, bu dışsal olumsuz etkilerin dengelenmiş olabileceğini gösteriyor olabilir. Özellikle ulaşım (taşınma) sürecinde karşılaşılan zorluklar, uzun yolculuklar ve sınırlı öğretim kaynakları gibi engellerin, matematik derslerinde daha fazla belirginleşebileceği söylenebilir.

Matematik dersi için taşınan ve taşınmayan öğrencilerin başarılarının benzerliği, bu okullarda akademik başarılarının genellikle orta düzeyde olduğunu da yansıtmaktadır. Hem taşınan, hem de taşınmayan öğrenciler, matematik gibi derinlemesine kavramsal içeriğe sahip derslerde öğrenilen genellikle orta düzeyde gelişebilmektedir. Bu durum, başarı farkının belirginleştiği bir öğrenme ortamı yaratmış olabilir.

Sonuç olarak, taşınan ve taşınmayan öğrencilerin akademik başarıları karşılaştırıldığında; taşınmalı öğrencilerin altı temel dersin beşinde, sayısal olarak düşük akademik başarıya sahip olduğu ve diğer bir dersten de sayısal olmamakla birlikte daha düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle, taşınan öğrenciler akademik olarak taşınmayan öğrencilerden daha düşük ortalamalara sahiptir. Bu durum tesadüf olamaz ve taşınan öğrencilerin akademik olarak diğer öğrencilerden daha elverişsiz koşullara sahip olduklarını göz önüne sermektedir.

5.2. Öneriler

- Taşınan öğrencilerin akademik olarak desteklenmesi sağlanabilir. Bu bağlamda, çevrimiçi öğrenme ortamlarına erişim olanakları artırılabilir.
- Eğitim teknolojilerinin etkin kullanımı, görsel ve uygulamalı öğrenme gereksinimlerini karşılayabilir.
- Taşınan öğrencilere eğitim fırsatlarını artırmak için yerel yönetimler ve sivil toplum birimleri ile işbirliği yapılabilir.
- Taşınan öğrencilerin okul başarılarının diğer öğrencilerden daha düşük olmasının nedenleri nitel araştırmalar ile derinlemesine incelenebilir.
- Taşınan öğrencilerin başarılarına yönelik sempozyum, panel ve çalıştaylar düzenlenebilir.

KAYNAKÇA

- Adeyemo, S. A. (2012). The relationship between effective classroom management and students' academic achievement. *European Journal of educational studies*, 4(3), 367-381.
- Ağırkaya, A. (2010). *Taşımalı eğitim uygulamasında öğretmenler ve öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler* (Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Akyüz, M.(2019). The relationship between academic self-concept, academic achievement and l2 learning motivation of high school students in foreign language learning (Master's thesis, İstanbul Aydın University, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Altunsaray, A. (1996), *Taşımalı İlköğretim Uygulamasının Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Arı, A. (2003). Taşımalı ilköğretim uygulaması Uşak örneği. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 101-115.
- Aydede, M. N., & Matyar, F. (2009). Aktif Öğrenme Yaklaşımının Fen Bilgisi Dersindeki Akademik Başarı Ve Kalıcılığa Etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(1), 137-152.
- Başün, A. R. ve Doğan, M. (2020). Matematik eğitiminde uygulanan oyunla öğretim akademik başarı ve kalıcılığa etkisi. *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(7), 155-167.
- Boz, H. (2021). *Ortaöğretim mesleki ve teknik anadolu lisesi sağlık hizmetleri alanında öğrenim gören öğrencilerin öğrenme stilleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi ve yıllara göre karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi), Yeditepe Üniversitesi.
- Candaş, M. A., Güneştekin, E., Korkmaz, Y., Kurt, S., Sevinçkan, N. K. ve Ulupınar, O. (2023). Taşımalı eğitime ilişkin yapılan çalışmaların incelenmesi: Bir içerik çalışması. *International Social Sciences Studies Journal*, 9(107), 4735-4744. Doi numarası: <http://dx.doi.org/10.29228/sssj.670> 09
- Çetinkaya, M. ve Üzümcü, M. (2021). Taşımalı eğitim üzerine yapılan çalışmaların incelenmesi. *Siirt Eğitim Dergisi*, 1(2), 1-16.
- Dinçer, M. (2015) Dissertation Submitted in Partial Fulfillment Of The Requirements For The Degree Of Doctor Of Philisophy in Graduate Institute Of Social Scien-ces (Doctoral dissertation, Yeditepe University).
- Eskici, M. ve Küçükkarış, M. (2022). Analysis on the Problems Encountered in the Application of Transported Education in Primary Education. *The Journal of Limitless Education and Research*, 7 (3), 472-512.

- Eymur, G. ve Geban, Ö. (2011). Kimya öğretmeni adaylarının motivasyon ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(161).
- Gull, F. ve Shehzad, S. (2015). Effects of cooperative learning on students' academic achievement. *Journal of education and learning (EduLearn)*, 9(3), 246-255.
- Güler, C., Güler, M., Güler, M. ve Akdoğan, M. (2022). Türkiye'de taşınmalı eğitime ilişkin yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 2(3), 514-525.
- Güven, P. (2019). *İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin akademik başarılarının yordanmasında, ana-babanın akademik başarıya ilişkin beklentisi ve eğitime katılımının ro-lü* (Doctoral dissertation, Kastamonu Üniversitesi).
- Işık, H. ve Şentürk, İ. (2003). "Taşınmalı İlköğretim Uygulaması ve Bu Uygulamaya Son Verilmesiyle İlgili Veli Görüşleri", *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 11(2), 285-296.
- Karakütük, M. (1998). Taşınmalı ilköğretim uygulaması ve sorunları:"Sincan ilçesi örneği". *Eğitim ve Bilim*, 22(108), 16-21.
- Karlı, M. D. (2006). *Etkili okul yöneticiliği*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Kennedy, S. (1990). *Mobile Pre-School Units in New Zealand. Volume I* [Özet]. <https://eric.ed.gov/?id=ED342490>
- Koçak, Ş. (2002). Neden Taşınmalı Eğitim? *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (ÇÜİFD)*, 2 (2), 155-169.
- Koçkan, Ç. (2004). *Normal ve Taşınmalı Eğitim Öğretim Yapan İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Matematik Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi (Kırşehir İl Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Küçük, A. (2010). *Taşınmalı ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar (Aksaray ili örneği)* (Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Küçükoğlu, A. ve Küçükoğlu, K. (2006). Taşınmalı ilköğretim uygulaması üzerine bir araştırma. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0 (13), 11-18.
- Memek, A. (2014). *Taşınmalı eğitim yapılan okullardaki yönetici ve öğretmenlerin taşınmalı eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri (Şanlıurfa ili örneği)* (Yüksek lisans tezi). Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Milli Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği (2014). T. C. Resmi Gazete, 29116, 11 Eylül 2014.
- Nartgün, Ş. S. ve Dilekçi, Ü. (2016). Eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 22(4), 537-564. Doi numarası: 10.14527/kuey.2016.021

- Nas, S. (2015). Ortaokul Öğrencilerinin Fen Akademik Başarıları ile Diğer Dersler Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin Araştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü.
- Özgün, A. (2007). *İstanbul'da Taşınalı Eğitimin Okul-Veli-Öğrenci Açısından Olumlu ve Olumsuz Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Polatlı, B. (2023). Türkiye'de taşınalı eğitim alanında yapılmış lisansüstü tezlerin tematik analizi, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bartın.
- Recepoglu, E. (2006). *Taşınalı ilköğretim uygulamasında taşıma merkezi olan ilköğretim okullarının sorunları: Çankırı, Karabük ve Kastamonu ili örneği* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Recepoglu, E. (2016). Türkiye'de taşıma ve taşıma araçları ile ilgili sorunlara ilişkin yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin algıları. Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi, 2(2), 123-144.
- Singh, K. (2011). Study of achievement motivation in relation to academic achievement of students. *International Journal of Educational Planning & Administration*, 1(2), 161-171.
- Taşkıran, B. (2010). *Taşınalı Eğitim Merkezlerinde Öğrenci Başarısının Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Antalya: Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Tepe, N. (2011). *Taşınalı İlköğretim Okullarında Okuyan Öğrencilerin Beslenme Sorunları Üzerine Öğretmen Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tuzcu, G. (2021), *Eğitim Ekonomisi*, Ankara: Pegem A Yayınevi.
- Tuzcu, G. (2025), İmam-Hatip Liselerinin Gelir Kaynakları ve Harcama Alanları, *Eğitim Ekonomisi ve Planlaması - Prof. Dr. Kasım Karakütük'e Armağan*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını, Ocak 2025, Ankara.
- Uraslu, T. (2017). Taşınalı ilkokullarda müdürlerin karşılaştıkları sorunların belirlenmesi. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi-International Journal of Leadership Training*, 1(1), 40-43. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/361960>.
- Uslu, Ö. (2017). *İlköğretimde taşınalı eğitim uygulaması* (Tezsiz yüksek lisans dönem projesi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Ülker, Y. (2009). *Taşınalı ilköğretim uygulamasının genel durumu ve değerlendirilmesi (Muğla ili örneği)* (Yüksek lisans tezi). Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

- Ülker, Y. (2009). *Taşımali İlköğretim Uygulamasının Genel Durumu ve Değerlendirilmesi (Muğla İli Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Muğla: Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yalçın, K. Y. (2006). *Yerleşik Ve Taşımali Eğitim Yapan İlköğretim Okullarındaki Öğrencilerin Toplumsallaşmasında Beden Eğitimi Ve Sporun Önemi: Kütahya İli Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yeşilyurt, M; Orak, S; Tozlu, N; Uçak, A; Sezer, D. (2007). "İlköğretimde Taşımali Eğitim Araştırması - Van İl Merkezi Örneği", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(19), 197-213.
- Yılmaz, E. (1998). *Taşımali ilköğretim uygulaması - Kırşehir ili örneği*, (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Zars, B. (1998). Long rides, tough hides: Enduring long school bus rides. *Educational Resources Information Center (ERIC)*.

EKLER

EK 1: İzin Onayları

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYINLARI KURULU

ŞAYI: 66282390202420

Toplantı Tarihi: 19.11.2024
Toplantı Sayısı: 20
Toplantı Saati: 16:15

KARAR 7- Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi (EÖ) Tezlis Yüksek Lisans Programı 232264359 numaraslı öğrencisi Çiğdem ÖZMEN'in danışman Dr. Öğr. Üyesi Gülhan TUZCU başkanlığında kurulduğu "Kıyıda Bulunan Taşınan Öğrencilerle Başarısız Öğrencilerin Projesi" başlıklı projesine yönlendirilmeye karar verilmiştir. Bu kararın gerekçe ve ekleri ile ilgili olarak; proje sahibinin, başvurusunda yer alan bilgi, belge ve istatistiklere ilişkin bilimsel araştırmalar ve gelecekteki başarılı olmasını, bu bilimsel araştırma ile ilgili olarak;

Trendyol Pazaryeri x Gelen Kutusu (1,841) - ozmen: x Araştırma Uygulama İzinleri Baş x +

arastirmaizinleri.meb.gov.tr/panel/arastirma-uygulamaları/basvurularim

 T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ÖMER ÖZMEN

Yeni Başvuru

Başvurularım

Görüş ve Öneri Bildir

Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Modülü > Başvurularım

BAŞVURULARIM

Sayfada 10 kayıt göster Ara:

BAŞVURU NO	BAŞVURU TARİHİ	ARAŞTIRMANIN ADI	NİTELİĞİ	BAŞVURU DURUMU	SONUÇ RAPORU
MEB.TT.2024.010008	04.12.2024	KÖY OKULLARINDAN TAŞINAN ÖĞRENCİLERLE TAŞINMAYAN ÖĞRENCİLERİN BAŞARILARI	Yüksek Lisans Tezi	Onaylandı	

Başvuru No Başvuru Tarihi Araştırmanın Adı Niteliği Başvuru Durumu Sonuç Raporu

1 kayıttan 1 - 1 arasındaki kayıtlar gösteriliyor

Önceki 1 Sonraki

Başvuru durumu "Yeni Kayıt" iken başvuru silinebilir. Ancak başvuru incelenmeye başladığında durum, "Onay sürecinde" olarak değişir. Bu aşamadan sonra başvuru silinemez.